BEYAS | 2015
SEMPOZYUMU

KURUMSAL BELLEKLERİN GELECEĞİ

DİJİTALLEŞTİRME - ELEKTRONİK ARŞİV - ELEKTRONİK BELGE YÖNETİMİ

BİLDİRİ ÖZETLERİ

22-23 EKİM 2015 ANKARA

ANKARA ÜNİVERSİTESİ TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGESİ,
06830 GÖLBAŞI / ANKARA, TÜRKİYE

Ayrıntılı bilgi ve sempozyum kayıt için www.ebeyas.org

Editörler

Prof. Dr. Fahrettin Özdemirci
Dr. Nevzat Özel
Araş. Gör. Tolga Çakmak
Uzm. Zeynep Akdoğan
Dr. Bahattin Yalçınkaya

Ankara, 2015

BEYAS | 2015 SEMPOZYUMU

Kurumsal Belleklerin Geleceği Dijitalleştirme-Elektronik Arşiv-Elektronik Belge Yönetimi

22-23 Ekim 2015, Ankara Üniversitesi Gölbaşı 50.Yıl Yerleşkesi
Teknokent Konferans Salonu Gölbaşı/Ankara

Bildiri Özetleri

Editörler

Prof. Dr. Fahrettin Özdemirci

Dr. Nevzat Özel

Araş. Gör. Tolga Çakmak

Uzm. Zeynep Akdoğan

Dr. Bahattin Yalçınkaya

Ankara, 2015

ISBN: 978-605-84441-1-9

©2015 Ankara Üniversitesi Belge Yönetimi ve Arşiv Sistemi Koordinatörlüğü ve yazarlar.

Her hakkı saklıdır.

e-BEYAS 2015 Sempozyumu: Kurumsal Belleklerin Geleceği: Dijitalleştirme-Elektronik Arşiv-Elektronik Belge Yönetimi (Ankara: 2015)

Bildiri özetleri / e-BEYAS 2015: Kurumsal Belleklerin Geleceği: Dijitalleştirme-Elektronik Arşiv-Elektronik Belge Yönetimi Sempozyumu, 22-23 Ekim 2015, Ankara Üniversitesi Gölbaşı 50.Yıl Yerleşkesi Teknokent Konferans Salonu Gölbaşı/Ankara; Editörler Fahrettin Özdemirci, Nevzat Özel, Tolga Çakmak, Zeynep Akdoğan, Bahattin Yalçınkaya. -- Ankara: Şahıs Yazar, 2015.

xix, 78 s. ; 15x21 cm.

ISBN: 978-605-84441-1-9

1. Elektronik belgeler - Yönetim - Türkiye -Kongreler. 2. Arşivler I. Özdemirci, Fahrettin II. Özel, Nevzat III. Çakmak, Tolga IV. Akdoğan, Zeynep V. Yalçınkaya, Bahattin

CD974.4 E349 2015

025.04 E349 2015

E-Arşiv Uygulamalarına Teknolojik ve Altyapı Kapsamında Yaklaşımlar

Güvenilir E-Arşivleme Koşulları Yol Haritası

Bahattin Yalçınkaya
Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü, yalcinkaya@marmara.edu.tr

Öz

Elektronik ortamda mevcut bilgi ve belge, uzun vadede korunmak istendiğinde belgenin bütünlüğü, özgünlüğü, gizliliği, erişilebilirliği ve kullanılabilirliği gibi bazı özelliklerini sağlamak bir gerekliliktir. E-belgenin arşivleme sürecinde tehdit altında olması delil veya kanıt hükmünün ihlali veya herhangi bir şüphenin oluşmasına yol açar. Çoğunlukla organizasyonlar belgelerin uzun vadede depolama işleri ile ilgili herhangi bir adım atmayacaklarını düşünseler de hemen hemen her organizasyon e-ortamdaki belgeleri kullandığı veya kullanacağı müddet boyunca saklama zorunluluğu ile karşı karşıyadırlar. Çoğu zaman organizasyona ait EBYS veya EDYS gibi işletmeye yönelik sistemlerin ürünü olan ve doğuştan elektronik olarak üretilmiş bu arşiv malzemesi, uzun vadede korunmaya henüz işletme yönetim aşamasında başlanmalıdır. Sadece doğuştan elektronik olan belgelerin değil aynı zamanda yarı yapısal ya da yapısal olan dokümanların, çoklu ortam malzemelerinin, ses, video hatta fiziksel ortamda bulunan belgelerin dijitalleştirme sonucu elektronik ortama aktarılması neticesinde oluşturulmuş görüntülerin de uzun vadede kurumsal arşivleme sistemlerinde korunması gerekebilir. Güvenilir e-

arşivleme ile ilgili organizasyonlar farklı kararlar alabilirler. İlk olarak bu arşiv malzemesini mevzuat hükümlerin çerçevesinde milli arşivlere devredebilirler ya da özel organizasyonlar bu malzemeleri saklamak üzere üçüncü bir e-arşiv sağlayıcılara belirli bir ücret karşılığında devredebilirler. İkinci olarak mevzuat hükümleri çerçevesinde bazı kamu organizasyonları mevcut e-arşiv malzemesi için kendileri bir e-arşivleme ünitesi kurmak zorunda kalabilirler ya da özel organizasyonlar bu girişimde bulunarak kendi malzemelerini elektronik olarak arşivleyebilirler. Bu durumda e-arşivler organizasyonlar adına uzun süreli ve sürdürülebilir bir bakım sorumluluğunu üstelenirler ve şimdiki kullanıcılara hizmet vermekle kalmayıp, gelecekteki kullanıcılara da hizmet verme veya fayda sağlama perspektifi ile hareket ederler. Depo yönetiminden öte bir yaklaşımla bilgi ve belgelerin içerik, yapı ve bağlam olarak korunmasından sorumlu hale gelirler. Finansal ve yönetimsel bir sürdürülebilirlik politikalarının olması ve teknoloji bağımlılığından uzak duran bir yapının oluşturulması gerekir.

Bu yapının organizasyonlarda kurulabilmesi için son yıllarda ISO tarafından ISO 16363:2013 (Audit and certification of trustworthy digital repositories – sets out comprehensive metrics for what an archive must do, based on OAIS) ve ISO 16919:2014 (Requirements for bodies providing audit and certification of candidate trustworthy digital repositories – specifies the competencies and requirements on auditing bodies) standartları çıkarılmış ve e-arşivleme ile ilgili bir sertifikasyon süreci başlatılmıştır. Organizasyonların e-arşivlemeye yönelik yapılanmalarının nasıl gerçekleştirileceği, arşivlenecek elektronik bilgi, belge veya materyalin hangi işlemlere tabi tutulacağı, altyapı ve güvenlik gereksinimlerinin neler olacağı bu araştırmanın konusu olarak belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: *Elektronik Arşivleme, E-Arşivler, Teknoloji, Alt Yapı.*